

Татаренко Є. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ
МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ
В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

У сучасних умовах цифрової трансформації штучний інтелект (ШІ) стає ключовим чинником формування конкурентних переваг для підприємств на міжнародному ринку. Технології ШІ трансформують традиційні моделі ведення бізнесу, змінюють принципи прийняття рішень і впливають на ефективність національних економік та глобальних компаній. Провідні держави, зокрема США, Китай та країни ЄС, активно інвестують у розробку й впровадження систем ШІ, формуючи національні стратегії розвитку цифрових технологій. Це дозволяє посилювати позиції на міжнародних ринках, створювати високотехнологічні сектори економіки та задавати темп розвитку іншим країнам. Держави, які не встигають адаптуватися, ризикують втратити конкурентні переваги та потрапити в залежність від технологічно розвиненіших гравців.

Штучний інтелект стрімко трансформує світову економіку, виступаючи потужним інструментом підвищення продуктивності, ефективності та інноваційного потенціалу компаній. Прогнозується, що до 2030 року світовий ВВП може зрости на 14% (еквівалент 15,7 трлн доларів США) завдяки прискореному розвитку та впровадженню ШІ. Це сприятиме стандартизації і автоматизації процесів, покращенню персоналізації продуктів і послуг. Глобальний чистий вплив додаткової вартості оцінюється в 13 трлн доларів порівняно з поточним ВВП, і цей ефект розвиватиметься протягом тривалого періоду. ШІ вже сьогодні визначає нові правила економічної гри, змінюючи структуру виробництва, оптимізуючи бізнес-процеси, забезпечуючи нові підходи до управління ресурсами та формуючи глобальні ланцюги доданої вартості. У міжнародному менеджменті підприємств ШІ значно підвищує ефективність управлінських процесів. Технології дозволяють аналізувати великі обсяги даних, прогнозувати ринкові тенденції, автоматизувати рутинні завдання та зменшувати ризики прийняття рішень. Це дає змогу швидше реагувати на зміни на ринку, підвищувати

точність стратегічного планування та забезпечувати високий рівень конкурентоспроможності в глобальному бізнес-середовищі. Застосування ШІ охоплює ключові напрями: автоматизацію бізнес-процесів, обробку документів, управління запасами, логістику, комунікації з клієнтами, аналітику та прогнозування, а також управління персоналом.

У глобальних ланцюгах постачань ШІ оптимізує операції, знижуючи витрати та підвищуючи ефективність. Алгоритми машинного навчання дозволяють покращувати прогнозування попиту, оптимізувати маршрути, управляти запасами та зменшувати ризики. У фінансовому секторі ШІ знижує рівень шахрайства та прискорює обробку документів, як це демонструють провідні банки (JPMorgan Chase, Mizuho). У маркетингу та розробці продуктів генеративний ШІ підвищує продуктивність, наприклад, інструмент GitHub Copilot прискорює роботу розробників програмного забезпечення. Дослідження показують, що впровадження ШІ значно підвищило ефективність бізнес-процесів великих підприємств через автоматизацію операцій, персоналізацію взаємодії з клієнтами та поліпшене прогнозування ринкових тенденцій.

ШІ революціонує міжнародні маркетингові комунікації, дозволяючи автоматичний переклад, розпізнавання мов, персоналізацію пропозицій, автоматизацію процесів та створення інтерактивних середовищ. Це спрощує спілкування, підвищує довіру та лояльність клієнтів на глобальному ринку. Переваги включають ефективність, масштабованість, персоналізацію та доступність. Водночас застосування ШІ викликає етичні питання: упередженість алгоритмів, захист конфіденційності даних, прозорість рішень та вплив на ринок праці. Дослідження підкреслюють суттєву різницю у впровадженні ШІ між українськими та міжнародними компаніями, де останні демонструють вищий рівень інтеграції в HR-процеси, прогнозування та прийняття рішень.

ШІ сприяє переходу від реактивного до проактивного та предиктивного менеджменту. У міжнародних компаніях ШІ допомагає створювати більш збалансовану основу для стратегічних рішень, зменшуючи упередженості та евристики людського мислення. Це змінює джерела конкурентних переваг, посилює операційну гнучкість та інноваційність. У контексті глобалізації ШІ знижує бар'єри торгівлі, покращує управління глобальними ланцюгами вартості та

сприяє кращій координації між підрозділами в різних країнах. В Україні ШІ прискорює цифрову трансформацію бізнесу, забезпечуючи кібербезпеку, оптимізацію процесів та нові можливості для експорту ІТ-послуг.

Отже, штучний інтелект є не просто технологічною новинкою, а ключовим фактором трансформації міжнародного менеджменту підприємств. Його впровадження визначає економічне зростання, привабливість для інвесторів, рівень зайнятості у високотехнологічних секторах та участь у глобальних ланцюгах створення доданої вартості. Для успішної адаптації необхідні стратегічний підхід, розвиток цифрових компетенцій персоналу та дотримання етичних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Цибуляк А. Г. Вплив технологій штучного інтелекту на міжнародну конкурентоспроможність: аналіз сучасних економічних підходів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 13. С. 16-21.
2. Юрченко О. А., Шевченко Є. В., Луців Р. С. Роль штучного інтелекту в розвитку електронних міжнародних маркетингових комунікацій. *Академічні візії*. 2024. Вип. 39.
3. Andriushchenko, K., & Marchuk, S. (2024). The impact of artificial intelligence on the transformation of enterprise business processes. *Management and Business*, 2(2), 18-31. <https://doi.org/10.59214/mb/2.2024.18>.
4. Aizenberh, T. (2024). Artificial intelligence technologies in international management. *University Economic Bulletin*, 19(1), 34-43. <https://doi.org/10.69587/ueb/1.2024.34>.
5. Могилевська О. Ю., Слободяник А. М., Сідак І. В. Вплив штучного інтелекту на українську і міжнародну економіку. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. № 1. С. 45-52.
6. Lindner T. et al. Artificial intelligence in international business: IB theory and decision-making. *Journal of World Business*. 2025. Vol 60(6). <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2025.101676/>
7. Menzies J. et al. Artificial intelligence for international business: Its use and managerial implications. *Thunderbird International Business Review*. 2024. <https://doi.org/10.1002/tie.22370>.
8. Ozturk O. et al. The Impact of Artificial Intelligence on International Trade: Opportunities and Challenges. *Economies*. 2024. Vol. 12, № 11.
9. Куклін О. В. Штучний інтелект у менеджменті цифрової трансформації бізнесу. *Менеджмент цифрових технологій*. 2025. DOI: 10.15276/mdt.9.3.2025.4.